

Memo

Datum

21 december 2023

Van

Artikel 5.1 lid 2 sub e

Aan

(IV)-directeuren

Onderwerp

Afronding cookie-inventarisatie 2023

Beste (IV-)directeuren,

Doel van deze memo

Met deze memo informeer ik jullie over de afronding van de UWV-brede cookie-inventarisatie en doe ik op basis van de bevindingen enkele aanbevelingen.

Inleiding

In 2022 heeft Bureau Gegevensbescherming een eerste cookie-inventarisatie uitgevoerd. Mede naar aanleiding daarvan heeft K&S in 2022 beleid vastgesteld voor de inzet van cookies binnen het organisatieonderdeel K&S. Het beleid heeft als doel om de organisatie handvatten te bieden bij het categoriseren van cookies, bij de inzet van cookies en bij het bepalen van grondslagen voor het gebruik van persoonsgegevens die zijn verzameld middels de cookies. Met behulp van het beleid kan bepaald worden welke cookies geplaatst mogen worden, welke informatie verzameld mag worden voor welke doeleinden, voor welke cookies toestemming aan de websitebezoeker gevraagd moet worden en wat de bijbehorende informatieplicht is.

Begin 2023 heeft K&S op uwv.nl en werk.nl de consentmanager geïmplementeerd en is gestart met de toetsing van cookies op beide portalen aan het cookiebeleid en het opnemen ervan in de consentmanager.

In vervolg hierop heeft Bureau Gegevensbescherming alle organisatieonderdelen gevraagd een inventarisatie uit te voeren naar het gebruik van cookies (en soortgelijke technieken). Jullie (of jullie voorganger) zijn daarvoor benaderd door mijn adviseurs en hebben contactpersonen aangedragen die de inventarisatie hebben uitgevoerd. Het doel van de inventarisatie was om de cookies te toetsen aan de wettelijke eisen. Daarbij is het door K&S opgestelde cookiebeleid gebruikt als toetsingskader.

Afgelopen jaar is gebleken dat via cookies gegevens over het gedrag en kenmerken van cliënten onrechtmatig zijn verzameld voor een bepaald doel, maar ook voor een ander (niet verenigbaar) doel zijn gebruikt. Inmiddels lopen hier diverse acties op, maar helaas is gebleken dat de organisatie zich nog steeds onvoldoende kan verantwoorden over de inzet van cookies en de verwerking van verkregen gegevens, onder andere doordat het ontbreekt aan inzicht.

Waar in het vervolg van deze memo wordt gesproken over cookies wordt ook bedoeld op soortgelijke technieken.

Bevindingen en aanbevelingen

1. UWV heeft geen volledig beeld van de cookies (en soortgelijke technieken) die worden gebruikt binnen websites, portalen en applicaties.

Een aantal organisatieonderdelen heeft de inventarisatie uitgevoerd waardoor zij meer inzicht hebben gekregen in het gebruik van cookies en, indien nodig, relevante maatregelen hebben getroffen. Voorbeelden van maatregelen die n.a.v. de inventarisatie zijn genomen zijn cookiestatements die zijn verbeterd. Ook zijn enkele niet-noodzakelijke cookies uitgezet. Helaas hebben niet alle organisatieonderdelen de inventarisatie (volledig) uitgevoerd. Redenen die daarvoor werden aangedragen zijn o.a. lage prioritering en personele bezetting. Met name de organisatieonderdelen die nog geen inventarisatie hebben gedaan zijn niet in control en daarmee mogelijk niet compliant aan relevante wet- en regelgeving.

Aanbeveling: Zorg op korte termijn voor een volledig overzicht van de gebruikte cookies en tref eventueel de nodige maatregelen om te voldoen aan relevante wet- en regelgeving en hanteer hierbij voorlopig het K&S-beleid.

In de IV-processen van UWV is er niet altijd voldoende aandacht voor de risico's van de verwerking van persoonsgegevens in cookies. Denk daarbij onder andere aan privacy by design en default, inkoopproces en het GEB-proces.

Aanbeveling: Toets de risico's van de verwerking van persoonsgegevens in cookies voorafgaand aan de implementatie.

2. UWV-breed cookiebeleid en/of richtlijnen ontbreken

In de Beleidstafel IB&P is vastgesteld dat CISO-Office gedelegeerd stelselverantwoordelijke is voor UWV-breed cookiebeleid. Uit gesprekken met CISO-Office is inmiddels gebleken dat in januari een concept richtlijn ter review voorgelegd wordt in de Inhoudstafel en dat CISO-Office daarvoor de samenwerking zoekt met K&S.

Door het ontbreken van UWV-breed beleid en richtlijnen weten organisatieonderdelen niet altijd welke (wettelijke) eisen er binnen UWV gesteld worden aan de inzet van cookies.

Aanbeveling: Stel binnen afzienbare tijd i.s.m. andere stakeholders, zoals Juridische Zaken, Leveranciersmanagement en K&S UWV-breed cookiebeleid en/of -richtlijnen op.

Hierbij is het ook noodzakelijk dat er afspraken zijn voor de structurele borging van het beheer. Daarbij moet gedacht worden aan afspraken met betrekking tot het gebruik van functionele cookies en cookies ten behoeve van ketenmonitoring. Dit geldt ook voor het gebruik van third party cookies zoals Google Analytics en Youtube.

Aanbeveling: Maak afspraken met betrekking tot de inzet en het beheer (van een overzicht) van de gebruikte cookies, inclusief die van derde partijen.

Dit jaar heeft het vraagstuk gespeeld van onrechtmatige verwerking van met cookies verzamelde gegevens doordat hiervoor geen toestemming was gevraagd en de gegevens verder verwerkt werden voor een ander doeleinde. Belangrijk aandachtspunt is dat afspraken gemaakt moeten worden over de wijze waarop onrechtmatig verzamelde gegevens worden geschoond.

Aanbeveling: Indien het voor een bepaald cookie nodig is om toestemming te vragen dan zal uitgezocht moeten worden of er eerder een onrechtmatige verwerking heeft plaatsgevonden. De

onrechtmatig verkregen gegevens zullen dan mogelijk verwijderd moeten worden of de toegang daartoe moet worden afgeschermd. Daarnaast moet bij dergelijke cookies voor betrokkene duidelijk zijn, op het moment dat hij toestemming geeft, dat er verdere verwerking van zijn gegevens plaatsvindt voor andere doeleinden.

3. Beheer

Blijkbaar kost het de organisatieonderdelen veel tijd en moeite om inzicht te krijgen in de gebruikte cookies. Hier zijn diverse oorzaken voor:

- a. Er is geen eenduidige aanpak voor het gestructureerd in beeld brengen van de gebruikte cookies. Soms wordt gebruikt gemaakt van tooling zoals Cookiebot. In andere gevallen gebeurt het handmatig. Gebleken is dat beide vormen een onbetrouwbaar en incompleet beeld opleveren, omdat er verschillende resultaten uit komen. Bijvoorbeeld cookies die niet meer in gebruik zijn.
Aanbeveling: Onderzoek of er geschikte generieke tooling beschikbaar is (binnen UWV) en implementeer deze vervolgens UWV-breed.
- b. Er is geen eenduidig beeld van het eigenaarschap van websites/portalen. Daardoor was niet direct inzichtelijk wie verantwoordelijk was voor het beheer van de cookies. Ook is gebleken dat Confipedia een goed startpunt is, maar in de praktijk blijkt de database niet uitputtend te zijn. Een deel van de items in Confipedia betreft bijvoorbeeld middleware of platformen. Zo is voor enkele organisatieonderdelen de inventarisatie deels door GIV/GAD uitgevoerd en bleek in een later stadium dat de inventarisatie niet compleet was door het gebrek aan inzicht van eigenaarschap.
Aanbeveling: Richt assetmanagement binnen UWV beter in, om de verantwoordelijkheid van het mitigeren van de risico's toe te wijzen.
- c. Het gebruik van cookies is vaak niet expliciet vastgelegd in de afspraken met leveranciers. Verder bleek de communicatie met de leverancier moeizaam en kon de nut en noodzaak van bepaalde cookies niet onderbouwd worden. Ook wordt niet altijd onderkend dat in veel gevallen met de inzet van cookies persoonsgegevens worden verzameld. In die situaties valt het gebruik van de cookies onder de AVG en zullen er waarschijnlijk verwerkersovereenkomsten met de leveranciers afgesloten moeten worden.
Aanbeveling: Maak duidelijke afspraken met (toekomstige) leveranciers over het gebruik van cookies en plaats geen cookies die niet nodig zijn voor de functionaliteit die UWV gebruikt. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen maatwerk-applicaties en applicaties met aangekochte licenties. Deze afspraken moeten worden meegenomen in de actualisatie van het sjabloon van de BVO in 2024.

Vervolg

UWV moet 'in control' komen over de inzet van cookies, het gebruik van persoonsgegevens en de naleving van wet- en regelgeving. UWV moet aantonen conform wet- en regelgeving te werken en de bescherming van de rechten en vrijheden van cliënten, UWV-medewerkers en andere websitebezoekers van UWV te borgen.

Ik vertrouw erop dat jullie vanuit jullie rol de urgentie voor dit onderwerp binnen je eigen organisatieonderdeel benadrukken en verzoek jullie om het voortouw te nemen om het overzicht van de cookies inzichtelijk te maken en op orde te houden. Daarnaast verzoek ik jullie de relevante processen indien nodig te verbeteren. Jullie IB&P-teams kunnen jullie hierin ondersteunen.

De aanbevelingen voor de CIO, Artikel 5.1 lid 2 sub a en Manager Strategisch Leveranciersmanagement zullen aan hen worden toegestuurd.

Tot slot: Graag wil ik namens mijn adviseurs alle betrokken collega's hartelijk danken voor hun medewerking aan de inventarisatie.

Mochten jullie nog vragen hebben, neem dan gerust contact op via de Artikel 5.1 lid 2 sub e

Met vriendelijke groet,

Artikel 5.1 lid 2 sub e

Functionaris Gegevensbescherming